

2016-02-01

Dnr Kdn 2016/27

Utredning av förutsättningar för ungdomsfullmäktige i Järfälla kommun

Förslag till beslut

Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningens förslag

1. Förvaltningens rapport Utredning av förutsättningar för ungdomsfullmäktige i Järfälla kommun godkänns.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att utveckla ett forum för ungdomsdelaktighet.

Ärendet i korthet

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden gavs i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett ungdomsfullmäktige under 2015 i Mål och budget 2015, KF beslut 2014-12-15, § 215. Syftet med utredningen är att klargöra förutsättningar för ett ungdomsfullmäktige i Järfälla kommun. Utifrån omvärldsanalys, aktuell forskning, modeller för ungas delaktighet och inflytande, nulägesanalys Järfälla kommun samt 2014 års demokratiutrednings förslag föreslås att ett nytt inflytandeforum för unga byggs upp i Järfälla kommun. Den processen bör dock involvera unga för att skapa delaktighet och inflytande från start och för att forumet formas utifrån den heterogena gruppen ungas vilja till påverkan med tydligt strukturerat stöd av kommunen.

Handlingar

1. Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-02-01
2. Utredning av förutsättningar för ungdomsfullmäktige i Järfälla kommun, feb 2016

Bakgrund

Ungas rättigheter lyfts både i barnkonventionen och i den nationella ungdomspolitik, där det klargörs att unga har rätt till inflytande i frågor som berör dem och över samhällsutvecklingen. Den nationella ungdomspolitik gäller unga 13-25 år. På lokal nivå i Järfälla finns handlingsplan för barn- och ungdomsarbetet i Järfälla med anledning av FN:s barnkonvention som styrande dokument. Denna är dock från 1997. Även här klargörs barn och ungas rätt till inflytande. Det är viktigt att klargöra att unga inte är en homogen grupp utan är en lika heterogen grupp som vuxna. Det finns skillnader i deltagandet utifrån faktorer såsom socioekonomisk bakgrund, kön, hälsa, utbildningsnivå, funktionsförmåga och utländsk bakgrund. Unga är lika politiskt intresserade som tidigare generationer, de visar ett starkt stöd för

demokratin, och är engagerade men enligt 2014 års demokratiutredning upplever de i stor utsträckning att de inte har något inflytande. Unga är underrepresenterade i gruppen kommunpolitiker. Det är fler unga som vill kunna påverka sin kommun (46 procent) än unga som upplever att de har möjlighet (17 procent).

Ungdomsfullmäktige eller ungdomsråd är ett samlingsbegrepp för en rad olika typer av delaktighet och inflytandeforum för unga i kommuner. Huvudmålet för de olika typerna av forum är dock att öka ungas delaktighet och inflytande i kommunen. På grund av de skilda mål, syften och former på inflytandeforum för unga är det svårt att säga vilken effekt det ger. Påverkan beror på hur forumen fungerar i förhållande till de kommunala beslutsprocesserna samt i kontakten mellan förtroendevalda och unga. De unga uppger att deltagande i inflytandeforum resulterar i en ökad tilltro till den egna förmågan att påverka, ett större intresse för politik samt bättre kunskap om den demokratiska processen. De unga anser också att forumen leder till en ökad integration mellan unga från olika kommundelar enligt demokratiutredningen. 2014 års demokratiutredning föreslår att inflytandeforum för unga inrättas i kommuner utifrån den nationella ungdomspolitikens mål och för att stärka en viktig grupp i demokratin som är underrepresenterad.

I nuläget i Järfälla finns som kommunövergripande forum för ungas delaktighet och inflytande barnhearing och demokrativeckorna i skolan. Järfälla ungdomsråd har de senaste åren blivit inaktiva på grund av få medlemmar, generationsväxling och bristande stöd. I nuläget är föreningen inaktiv och bedriver inte någon verksamhet. Det saknas också uppdaterad kunskap om ungas vilja i bland annat påverkansfrågorna.

Analys

Utifrån de mål som finns för ungdomspolitikerna är det viktigt att unga ges de verktyg och kunskaper de behöver för att kunna föra fram sina åsikter till beslutsfattare. På grund av den utveckling som har skett med ungdomsrådet saknas kommunövergripande forum för äldre unga i Järfälla kommun. Unga är och bör vara en prioriterad grupp i arbetet med delaktighets- och inflytandestrukturer för medborgare i kommunen. Unga under 18 år har inte rösträtt men lever och verkar i kommunen och kommer påverkas kraftigt av den framtida utvecklingen. Unga överlag även de över 18 år behöver ges kunskap, resurser och verktyg för att kunna påverka samhällsutvecklingen, särskilt på det kommunala planet där många av besluten tas som berör deras vardag. Därutöver kan ungas kunskap och idéer vara en stor tillgång i de utvecklingsprocesser som pågår i kommunen. Stöd och utvecklingsmöjligheter kan skapas mot exempelvis elevråd, skolans demokratiarbete, fritidsgårdar med mera där unga är aktiva.

Tydligt är dock att ungas inflytandeforum i den kommunala verksamheten bör skapas tillsammans med unga i kommunen idag för att bli framgångsrikt. Det finns heller ingen bestämd form eller struktur för ungas delaktighet och inflytande som fungerar bättre än andra utan utmaningarna ligger i att skapa forum med, av och för unga tillsammans med de mottagare för inflytande som forumen vänder sig till, det vill säga politiker och beslutsfattare. Forumet bör även byggas så att många olika unga kan delta och påverka utifrån sina förutsättningar och intressen.

Ett inflytandeforum för unga i gruppen 13 till 25 år bör skapas i Järfälla kommun. Därför föreslås att en process inleds med unga från kommunens olika verksamheter för unga där formerna för ungas delaktighet och inflytande i kommunen tas fram. En

tydlig koppling och process måste också göras till de förtroendevalda och beslutsfattare i kommunen. Ungdomsfullmäktige kan fortsatt vara arbetsnamn men delaktighetsprocessen i skapandet av ett inflytandeforum för unga bör lämnas öppen. Inflytandeforumet bör även ha tydliga stödjande strukturer inom kommunen för att bygga ett hållbart och långsiktigt forum för ungas delaktighet och inflytande som kopplar till de verksamheter som finns idag.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet kommer att beröra barn och unga nu och i framtiden. Alla unga i kommunen kommer att beröras av att ett inflytandeforum för unga tas fram. Deras möjlighet att utöva sina rättigheter gällande inflytande och delaktighet kommer att stärkas av att processen påbörjas tillsammans med en grupp unga för att skapa ett nytt inflytandeforum. Unga har inte tillfrågats direkt inför utredningen men hela utredningen vilar på kunskapsproduktion gällande barn och ungas delaktighet och inflytande. Den fortsatta processen föreslås däremot inkludera att unga tillfrågas direkt. Barn och ungas bästa sätts i främsta rummet genom den process som föreslås för att skapa ett inflytandeforum för unga.

Ekonomiska konsekvenser

Att inleda en process för att skapa ett inflytandeforum för unga ryms inom budgeten för demokratiutveckling.

Slutsatser

Kultur-, demokrati och fritidsförvaltningen föreslår att utredning av förutsättningar för ungdomsfullmäktige i Järfälla kommun godkänns.

Torbjörn Neiman
Kultur- och fritidsdirektör

Jessika Karreskog
Demokratiutvecklare